

FOCUS Mapping Tool!

De individuele beoordeling – het begin van kindgerichte procedures

December 2021

Working together for children in criminal proceedings

FOCUS wordt medegefinancierd door het programma Rechten, Gelijkeid, Burgerschap van de EU (2014 – 2020)

Disclaimer

FOCUS Mapping Tool: de individuele beoordeling – het begin van kindgerichte procedures, bevat alleen de mening van de auteur en is zijn/haar eigen verantwoordelijkheid. De Europese Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor het gebruik van de informatie van dit document.

Inhoudsopgave

Dankwoord	4
Over het FOCUS-project	5
Inleiding	7
1. Wetgeving, beleid en de individuele beoordelingsprocedure	8
1.1. Samenvattende overzichtstabel van de aanwezige elementen die individuele beoordelingsprocedures bevorderen	8
1.2 Achtergrondvragen: Wetgeving, beleid en procedures	9
2. PRAKTIJK: Hoe worden individuele beoordelingsprocedures uitgevoerd?	10
2.1 TABEL: Overzicht van individuele beoordelingsprocedures	10
2.2 TABEL: Overzicht van de fase van de procedure en de uitvoering/het gebruik van de individuele beoordeling	12
2.3 Achtergrondvragen: focusoefening	14
a) Hoe wordt uitvoering gegeven aan de beoordeling?	14
b) Op welke wijze wordt rekening gehouden met de beoordeling?.....	16
c) Diverse overwegingen	16
3. Reflecteren op de individuele beoordeling en mogelijke uitdagingen en kansen om over na te denken	18
Impact of individual assessment processes	18
Huidige uitdagingen	18
Het kind interviewen vóór het politieverhoor om een goed politieverhoor te voeren versus bescherming tegen het meewerken aan de eigen veroordeling (zelfbeschuldiging).....	19
Potentiële kansen voor verandering	19
Korte analyse van de belangrijkste behoeften en mogelijkheden (korte/middellange en lange termijn) wat betreft:	19

Dankwoord

Deze FOCUS Mapping Tool is ontwikkeld in het kader van het FOCUS-project en is onderdeel van een set van **FOCUS-hulpmiddelen**. Deze versie is ontwikkeld voor een pilot die is uitgevoerd binnen het FOCUS-project in 2021 in Bulgarije, Nederland, Servië, Roemenië en Griekenland. De FOCUS Mapping Tool helpt betrokken instanties en professionals de stand van de ontwikkeling van individuele beoordelingsprocessen te beoordelen.

De ontwikkeling van de Parameters werd geleid door Rebecca O Donnell, Child Circle, met waardevolle input van de FOCUS experts Silvia Randazzo (expert kindgerichte procedures), Annemieke Wolthuis (onderzoeker, mediator en trainer), Mariama Diallo (regionaal programmamanager Terre des Hommes), Orinda Gjoni (projectcoördinator FOCUS) en de deelnemende partners – Child Rights Centre (Servië), Defence for Children (Nederland), SAPI (Bulgarije), Terre des Hommes Hellas (Griekenland) en Terre des Hommes Romania (Roemenië).

Over het FOCUS-project

Het FOCUS-project¹, medegefinancierd door de EU (2020 – 2022), is erop gericht de implementatie van Europese juridische verplichtingen om **een individuele beoordeling van de behoeften en omstandigheden van kinderen die als verdachte of slachtoffer in aanraking komen met het strafrecht, te promoten en te ondersteunen**. Die verplichtingen zijn opgenomen in drie EU-Richtlijnen, te weten de richtlijn bestrijding van (online) seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen², de slachtofferrichtlijn³ en de richtlijn procedurele waarborgen⁴ die inmiddels in nationale wetgeving zijn omgezet en soms aangevuld.

Het uiteindelijke doel van het project is het ondersteunen van het opzetten van kindgerichte procedures en te waarborgen dat kinderen die in aanraking komen met strafrecht, als slachtoffers en als verdachten, zorg op maat ontvangen en toegang hebben tot hulp en steun die passend bij hen zijn. Dit houdt ook in dat dit via de inzet van herstelrecht kan plaatsvinden. De FOCUS-partners zien de implementatie van een degelijke, **multidisciplinaire individuele beoordeling als het begin van een kindgerichte procedure**.

Hiertoe zijn de hoofddoelen van dit project:

1. Het systematisch toepassen van individuele beoordelingsprocessen betreffende kinderen die in aanraking komen met het strafrecht als uitgangspunt maken.
2. Het vergroten van kennis, deskundigheid en vaardigheden bij professionals werkzaam in het jeugdrecht aangaande de parameters, hulpmiddelen, procedures en processen voor het toepassen van de individuele beoordeling van kinderen die in aanraking komen met het strafrecht.
3. Het vergroten van kennis en capaciteiten van kinderen aangaande hun rechten in het strafrecht. Het versterken van kinderen in hun rol als ‘agent of change’ en pleitbezorgers van kindgerichte procedures.

Het project faciliteerde het leerproces door internationale uitwisseling van praktijken tussen de vijf doellanden: Bulgarije, Griekenland, Servië, Roemenië en Nederland. FOCUS-partners signaleerden hiaten tussen theorie over en praktijk van de implementatie van individuele beoordelingsprocessen. Die hiaten zijn geadresseerd door de jeugdprofessionals nieuwe, praktische hulpmiddelen en bronnen te bieden om (de praktijk van) individuele beoordelingsprocessen in hun land toe te passen en te systematiseren.

De belangrijkste FOCUS hulpmiddelen en bronnen die ontwikkeld zijn:

1. De FOCUS Parameters: bieden van leidende beginselen voor het uitvoeren van individuele beoordelingen van kinderen die betrokken zijn bij strafprocedures, met inbegrip van de eerbiediging van het EU Handvest van de Grondrechten en het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind (hulpmiddel).
2. De FOCUS Zelfreflectietool: begeleidt de FOCUS Parameters en ondersteunt betrokkenen en professionals bij het nadenken over hoe aan de parameters wordt voldaan of beter kan worden voldaan in hun praktijk of in hun nationale systemen (hulpmiddel).
3. De FOCUS Mapping Tool: helpt betrokkenen de stand van de ontwikkeling van individuele beoordelingsprocessen te beoordelen (hulpmiddel).

---

¹ <https://tdh-europe.org/our-work/focus-on-my-needs-working-together-for-children-in-criminal-proceedings-/7144>

² EU Directive 2011/93 on combating the sexual abuse and sexual exploitation of children and child pornography.

³ EU Directive 2012/29 establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime.

⁴ EU Directive 2016/800 on procedural safeguards for children who are suspects or accused persons in criminal proceedings.

4. De FOCUS-referentietabel voor vooruitgang helpt betrokkenen bij het identificeren van acties om verbeteringen te bereiken (hulpmiddel).
5. De FOCUS pilot planning tool: helpt betrokkenen bij het plannen van pilotactiviteiten om individuele beoordelingsprocessen te verbeteren (hulpmiddel).
6. De FOCUS onderzoekssamenvatting over individuele beoordeling van kinderen in Europa (bron).
7. Internationale mensenrechtenstandaarden die van toepassing zijn op individuele beoordelingspraktijken (bron).
8. Q&A Individuele beoordeling – het begin van een kindgerichte rechtspleging: kernelementen en veelgestelde vragen (bron).
9. FOCUS producten: Trainingshandboek, Online Informatie Platform en een E-learningcursus.

Inleiding

Deze tool kan worden gebruikt door professionals die met kinderen werken in strafprocedures om de stand van zaken rondom de ontwikkeling van individuele beoordelingsprocessen in kaart te brengen en kan worden gebruikt in combinatie met de Pilot Planning Tool, de FOCUS Parameters en de de FOCUS Reflectietool. De tool kan ook worden gebruikt als hulpmiddel om trainers te ondersteunen bij het voorbereiden van een training.

Bij het gebruik van deze tool kan informatie worden verkregen uit het FOCUS Q&A-document en uit de FOCUS de Parameters die een inleiding bieden tot individuele beoordelingsprocessen en belangrijke elementen in dat verband.

De ingevulde tabellen uit deze tool kunnen worden gebruikt als achtergrondinformatie voor professionals die de FOCUS Reflectietool gebruiken.

Na beoordeling van de stand van zaken rondom de ontwikkeling van de individuele beoordeling kan het FOCUS Voortgangsschema vervolgens worden gebruikt om doelen voor vooruitgang te identificeren. De FOCUS Pilot Planning Tool kan worden gebruikt om activiteiten te plannen die kunnen helpen bij het boeken van vooruitgang.

Dit document bevat een reeks vragen die moeten worden beantwoord door professionals die met kinderen werken om de stand van zaken rondom de ontwikkeling van individuele beoordelingsprocessen vast te stellen. Deze vragen zijn als volgt gegroepeerd in drie gebieden:

1. **Wet, beleid en procedure**

1.1 Samenvattend overzicht van het systeem dat ten grondslag ligt aan individuele beoordelingsprocedures

1.2 Achtergrondvragen over het juridisch, beleidsmatig en procedureel kader

2. **De praktijk: vaststellen van meer gedetailleerde informatie over de individuele beoordeling in de praktijk**

2.1 Overzicht van individuele beoordelingsprocedures

2.2 Overzicht van de fasen van de procedure en de uitvoering/het gebruik van de individuele beoordeling

2.3 Achtergrondvragen: focus op de praktijk.

3. **Reflectievragen over effectiviteit, huidige uitdagingen en kansen voor verandering**

1. Wetgeving, beleid en de individuele beoordelingsprocedure

1.1. Samenvattende overzichtstabel van de aanwezige elementen die individuele beoordelingsprocedures bevorderen

Opmerking: In sommige landen zijn er verschillende processen voor individuele beoordelingen voor minderjarige slachtoffers enerzijds en voor minderjarige verdachten anderzijds. Daarom kan het belangrijk zijn om deze tabellen twee keer in te vullen om een profiel van elk van deze processen te maken.

Overzicht van wetgeving, beleid en procedure	
1. Is er wetgeving op het gebied van de individuele beoordeling (een duidelijke verplichting)?	
2. Zijn er duidelijke procedures (met daarin gedefinieerd wie, wanneer, hoe, wat, waar en met welk doel)?	
3. Zijn er coördinatieprotocollen (aangezien individuele beoordelingsprocedures doorgaans afhankelijk zijn van verschillende instanties die samenwerken om de individuele beoordeling uit te voeren, daaraan bij te dragen, deze te gebruiken en op te volgen)?	
4. Zijn er tools en bestaande praktijken (zoals casemanagementtools of checklists)?	
5. Zijn er gekwalificeerde professionals betrokken (opleiding)?	
6. Zijn er specifieke hulpmiddelen beschikbaar (bijvoorbeeld voor speciale gevallen en behoeften)?	
7. Is er sprake van een verantwoordingsmechanisme, monitoring en evaluatie?	

1.2 Achtergrondvragen: Wetgeving, beleid en procedures

Opmerking: In sommige landen zijn er verschillende processen voor individuele beoordelingen voor minderjarige slachtoffers enerzijds en voor minderjarige verdachten anderzijds. Daarom kan het belangrijk zijn om deze vragen twee keer te beantwoorden.

- 1.1 Welke wetten hebben betrekking op de individuele beoordeling en wat zeggen ze daarover? Worden hiermee relevante EU-richtlijnen geïmplementeerd? (Zie ook het FOCUS-overzicht van internationale wet- en regelgeving)
- 1.2 Wat zeggen beleidskaders over de individuele beoordeling? (Is dit recent beleid?)
- 1.3 Welke procedures bestaan er voor de individuele beoordeling van minderjarige slachtoffers of kinderen die verdachte/beklaagde zijn bij een strafprocedure?
- 1.4 Welke leidraad of praktijkrichtlijnen bestaan er voor de individuele beoordeling van minderjarige slachtoffers of kinderen die verdachte/beklaagde zijn bij een strafprocedure?
- 1.5 Zijn deze specifiek gericht op kinderen? Benoemen ze dat? Kwetsbare groepen, inclusief kinderen?
- 1.6 Welke partijen zijn betrokken bij individuele beoordelingsprocedures (wie voeren ze uit, wie dragen eraan bij, wie gebruiken ze)?
- 1.7 Zijn er coördinatieprotocollen om de samenwerking tussen verschillende professionals bij een individuele beoordeling te bevorderen?
- 1.8 Welke tools zijn beschikbaar voor een individuele beoordeling?
- 1.9 Welke kwalificaties moeten personen/instanties hebben die individuele beoordelingen uitvoeren?

2. PRAKTIJK: Hoe worden individuele beoordelingsprocedures uitgevoerd?

2.1 TABEL: Overzicht van individuele beoordelingsprocedures

Opmerking: In sommige landen zijn er verschillende processen voor individuele beoordelingen voor minderjarige slachtoffers enerzijds en voor minderjarige verdachten anderzijds. Daarom kan het belangrijk zijn om deze tabellen twee keer in te vullen om een profiel van elk van deze processen te maken.

<p> Wat is het doel van de individuele beoordeling? *Meerdere antwoorden mogelijk </p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ervoor zorgen dat kinderen hun procedurele rechten kunnen uitoefenen ◆ Ervoor zorgen dat rekening wordt gehouden met de speciale behoeften van kinderen op het gebied van bescherming, onderwijs, training en sociale integratie ◆ Dienen om, in overeenstemming met de vastleggingsprocedure van de lidstaat in kwestie, alle informatie over de individuele kenmerken en situatie van het kind vast te stellen en vast te leggen die van nut kan zijn voor de bevoegde autoriteiten om (a) te bepalen of er specifieke maatregelen ten aanzien van het kind moeten worden genomen; (b) na te gaan of ten aanzien van het kind voorzorgsmaatregelen passend en doeltreffend zouden zijn; (c) enig besluit te nemen of actie te ondernemen in het kader van de strafprocedure, waaronder bij het opleggen van een straf ◆ Specifieke beschermingsbehoeften identificeren en bepalen of, en zo ja in welke mate, het kind in de loop van de strafrechtelijke procedure baat zal hebben bij speciale maatregelen ◆ Kinderen bij het proces betrekken, met de bedoeling hen in staat te stellen beter deel te nemen aan de procedure als geheel
<p> Wie gebruikt de individuele beoordeling en met welk doel? </p>	<p> Lijst van professionals Lijst van beslissingen/diensten die werken met een individuele beoordeling </p>
<p> Wie voert de individuele beoordeling uit? </p>	<p>Lijst van professionals</p>

<p>Wat is de reikwijdte van de individuele beoordeling?</p>	<p>Houdt de individuele beoordeling rekening met:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ De persoonlijkheid en rijpheid van het kind en diens economische, sociale en familiale achtergrond; ◆ Eventuele specifieke kwetsbaarheden; ◆ De speciale omstandigheden van elke individuele minderjarige verdachte of individueel kind dat verdachte/beklaagde is, waarbij voldoende aandacht is voor zijn mening, behoeften en zorgen?
<p>Wat is de rol en wat zijn de rechten van het kind bij de individuele beoordeling?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Het kind wordt geïnformeerd over het doel van de beoordeling en de conclusies daarvan; ◆ Nauwe betrokkenheid van het kind; ◆ Degene met het ouderlijk gezag of een andere geschikte volwassene en/of een gespecialiseerd professional; ◆ De procedure houdt rekening met de mening, behoeften en zorgen van het kind.
<p>Wanneer wordt de individuele beoordeling uitgevoerd?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Op het eerste passende moment van de procedure en vóór de tenlastelegging, met enkele uitzonderingen: ◆ Indien de elementen die ten grondslag liggen aan de individuele beoordeling substantieel veranderen, wordt de individuele beoordeling tijdens de gehele strafprocedure geactualiseerd; (uiterlijk...) ◆ Slachtoffers moeten een tijdige beoordeling krijgen; indien de elementen die ten grondslag liggen aan de individuele beoordeling substantieel veranderen, wordt de individuele beoordeling tijdens de gehele strafprocedure geactualiseerd; ◆ Het moet desalniettemin mogelijk zijn om een tenlastelegging uit te brengen zonder dat er een individuele beoordeling is uitgevoerd, op voorwaarde dat dit in het belang van het kind is. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien een kind in voorlopige hechtenis zit en wachten op het beschikbaar komen van de individuele beoordeling het risico inhoudt dat deze voorlopige hechtenis onnodig wordt verlengd.

2.2 TABEL: Overzicht van de fase van de procedure en de uitvoering/het gebruik van de individuele beoordeling

Geef een kort overzicht van de procedure met het samenvattend overzicht in het onderstaande schema. Vermeld daarbij wanneer de beoordeling is uitgevoerd/welke instanties betrokken zijn bij individuele beoordelingen, hoe deze worden gebruikt en door wie.

Fase van de procedure	Individuele beoordelingsprocedure	Gebruik van de individuele beoordelingsprocedure in deze fase	Betrokken partijen en hun rol
	<p><i>Wordt deze in dit stadium uitgevoerd/vernieuwd?</i></p> <p><i>Eerste beoordeling van de behoeften (screenen van omstandigheden, lichamelijke en geestelijke gezondheidsbehoeften)</i></p> <p><i>Verdiepende beoordeling</i></p>	<p><i>Hoe wordt deze gebruikt?</i></p> <p><i>Planning en voorbereiding van gesprekken (bij strafrechtelijk onderzoek en kinderbeschermingsprocedures)</i></p> <p><i>Verwijzing naar instanties (slachtoffer)</i></p> <p><i>Beslissingen over vervolging, buitengerechtelijke afdoening, herstelrecht</i></p> <p><i>Beslissing over de strafmaat en herstelrecht na de veroordeling</i></p> <p><i>Schadevergoedingsbesluiten</i></p> <p><i>Beschermende maatregelen</i></p> <p><i>Civiele jeugdbeschermingsmaatregelen</i></p> <p><i>Medische maatregelen</i></p> <p><i>Educatieve maatregelen</i></p>	<p><i>Wie zijn zij?</i></p> <p><i>Wat is hun rol?</i></p> <p><i>De beoordeling uitvoeren, daaraan bijdragen of deze gebruiken?</i></p>
Melding van/vertellen over het strafbare feit		...	...
Verrichten strafrechtelijk onderzoek			
Gelasten van maatregelen afwachting van het proces (voorlopige hechtenis, verdachten)			

Fase van de procedure	Individuele beoordelingsprocedure	Gebruik van de individuele beoordelingsprocedure in deze fase	Betrokken partijen en hun rol
Gelasten van beschermende maatregelen (slachtoffers)			
Vervolggesprekken / verhoor			
Gerechtelijke procedures/ inhoudelijke zitting			
Strafoplegging			
Slachtoffers: schadevergoedings-procedure			
Na de procedure Verlening van ondersteunende hulp en toegang tot instanties			

2.3 Achtergrondvragen: focusoefening

a) Hoe wordt uitvoering gegeven aan de beoordeling?

Denk na over de volgende onderwerpen en onderstaande reflectievragen

I. Timing van de beoordeling:

- ◆ Wanneer vindt de individuele beoordeling plaats?

II. Reikwijdte van de beoordeling:

- ◆ Wat wordt inhoudelijk bij de individuele beoordeling betrokken?

III. Partijen

- ◆ Wie beslist over de reikwijdte van de beoordeling, in het bijzonder in overweging nemende dat het mogelijk is om “de omvang en uitvoerigheid van een individuele beoordeling af te stemmen op de omstandigheden van de zaak en het stadium van de procedure”?
- ◆ Hoe kan worden voorkomen dat deze mogelijkheid besluiten “vooraf beïnvloedt” of juist beperkend werkt, of dat de beoordeling geen aandacht besteed aan belangrijke elementen die op het eerste gezicht misschien niet kernachtig lijken?

IV. Bronnen van informatie voor de beoordeling

- ◆ Wie draagt bij aan de beoordeling? Als sprake is van meerdere betrokkenen of informanten (bijvoorbeeld school of therapeut) waarmee wordt gesproken, hoe wordt de vergaarde informatie dan verwerkt in het uiteindelijke rapport? Bijvoorbeeld, wanneer informatie mondeling wordt gegeven: hoe wordt dit verwerkt? Wie is verantwoordelijk om te checken of dit juist is gebeurd? (Wordt er bijvoorbeeld een concept aan de informant gestuurd, dat door diegene moet worden goedgekeurd?)
- ◆ Wat zijn de consequenties voor de privacy van het kind?
- ◆ Wie is onderdeel van de multidisciplinaire beoordeling? (Mogelijke vakgebieden die hiervoor in aanmerking komen: maatschappelijk werkers, psychologen, zorgprofessionals, onderwijsprofessionals)
- ◆ Wat is de rol van de advocaat van het kind?
- ◆ Wat is de rol van de ouder/voogd van het kind?
- ◆ Wie mag voorstellen doen voor mogelijke informatiebronnen voor de beoordeling, gebaseerd op de omstandigheden en kenmerken van het kind?
- ◆ Indien de beoordeling wordt uitgevoerd in een multidisciplinair team, hoe kunnen deze gegevens dan worden uitgewisseld om uiteindelijk tot één gezamenlijke beoordeling te komen? Hoe wordt omgegaan met eventuele zorgen over de vertrouwelijkheid?
- ◆ Welke mechanismen bestaan er om informatie uit te wisselen en bepaalde gegevens te verwerken in één rapport? (Hoe) is de advocaat betrokken bij het garanderen van vertrouwelijkheid?

V. Deelname van het kind aan de beoordeling

- ◆ Het kind moet worden geïnformeerd over de procedure bij een individuele beoordeling om ervoor te zorgen dat het kind effectief kan deelnemen. Wie is erbij betrokken, welke informatie wordt gedeeld met wie, hoe kan het kind reageren op het concept dat wordt opgemaakt? Hierbij moeten leeftijd en rijpheid van het kind in ogenschouw worden gehouden.
- ◆ Hoe kan het kind ervoor zorgen dat zijn mening wordt gehoord en overwogen?
- ◆ Wat is de aard van de beoogde medewerking van het kind?
- ◆ Wat is de consequentie als het kind niet meewerkt?
- ◆ Wordt bij de beoordeling bekeken of herstelinterventies een mogelijkheid vormen?
- ◆ In welke situatie is het mogelijk dat de medewerking van het kind conflicteert met zijn recht op verdediging? Hoe kan het kind zijn recht op verdediging uitoefenen tijdens de beoordeling of bij het gebruik van de resultaten van de beoordeling?
- ◆ Op welke manier wordt de advocaat betrokken? Zijn hier goede praktijkvoorbeelden van?
- ◆ Is het nodig dat de gesprekken met het kind of andere belangrijke informanten die onderdeel zijn van de beoordeling, zoals zorgverleners, familieleden en leraren, worden uitgevoerd op een forensische manier en zo ja, hoe?
- ◆ Met andere woorden, als met het kind wordt gesproken over kwesties die relevant zijn voor de procedure (bijvoorbeeld de omvang van zijn aansprakelijkheid), hoe wordt dit gedaan op een manier die de mogelijkheid van de rechter om het kind direct te ondervragen niet belemmert?
- ◆ Worden er specifieke gesprekstechnieken gebruikt om ervoor te zorgen dat het kind het onderzoek begrijpt en om te voorkomen dat kwesties worden aangekaart die te maken hebben met het strafbare feit dat onderwerp is van het onderzoek?
- ◆ Welke mechanismen en procedures zijn er om te voorkomen dat de beoordeling van de omstandigheden van het kind, die relevant zijn voor de doeleinden zoals in de richtlijn uiteengezet, het strafrechtelijk onderzoek niet doorkruisen of de getuigenis van het kind schaden? (Dit hangt af van het moment waarop de beoordeling wordt bedaan, is dit bijvoorbeeld voor of na afloop van het strafrechtelijk onderzoek? En vergelijkbaar, zijn er feiten uit het strafrechtelijk onderzoek naar voren gekomen die moeten worden meegenomen in de individuele beoordeling?)
- ◆ Welke mechanismen zijn er om ervoor te zorgen dat de beoordeling op een kindvriendelijke manier wordt uitgevoerd, zodat het kind kan participeren, de belangrijke en relevante informatie naar boven komt en kan worden voorkomen dat het kind vervreemd of getraumatiseerd raakt?
- ◆ Wat is de rol van de advocaat hierbij?
- ◆ Wanneer de individuele beoordeling is afgerond, wie is dan verantwoordelijk om de resultaten met het kind te bespreken? Welke (juridische) mogelijkheden heeft het kind om te reageren op wat er in het rapport staat? Met andere woorden, hoe wordt een onpartijdige behandeling gegarandeerd, in het bijzonder wanneer ook andere informatiebronnen zijn gebruikt?
- ◆ Hoe kan worden voorkomen dat te veel verschillende mensen betrokken zijn bij de ondervraging van minderjarige verdachten en slachtoffers?

b) Op welke wijze wordt rekening gehouden met de beoordeling?

- ◆ Schrijven de verschillende instanties allemaal aparte conclusies/rapporten?
- ◆ Leidt de beoordeling tot één eindproduct?
- ◆ Zo ja, welke instantie heeft de leiding?
- ◆ Hebben andere partijen die aan de beoordeling hebben meegewerkt inspraak over de beoordeling bij de rechtbank of mogen zij de beoordeling gebruiken bij hun werk voor andere doeleinden, bijvoorbeeld therapeutische/geestelijke gezondheidsinterventies, gecombineerde ouder-kindinterventies/therapie, speciale ondersteuning bij educatieve doeleinden, kindbescherming?
- ◆ Worden de resultaten van de beoordeling verstrekt aan het kind en zijn/haar advocaat? Op welke manier worden de resultaten met de advocaat gedeeld?
- ◆ Welke “bevoegde autoriteiten” ontvangen de resultaten van de beoordeling? (Bijvoorbeeld de politie de officier van justitie, de rechter, zorgprofessionals, detentiecentra?)
- ◆ Op welke manier wordt de beoordeling gebruikt door deze bevoegde autoriteiten? Is er een systematische en samenhangende aanpak bij het bepalen van de uitkomsten van de verschillende bevindingen tijdens de beoordeling of bepaalt de bevoegde autoriteit in ieder afzonderlijk geval hoe de specifieke omstandigheden van het geval de resultaten en beslissingen beïnvloeden?
- ◆ Hoe wordt de participatie van het kind gegarandeerd in iedere procedure? En hoe wordt de privacy van het kind beschermd bij de individuele beoordelingsprocedure?
- ◆ Bestaat er voor het kind een juridisch middel om bezwaar te maken tegen de resultaten van de individuele beoordeling?
- ◆ Kan het kind vragen om een second opinion?
- ◆ Nemen de verschillende bevoegde autoriteiten verschillende beslissingen (mogelijk ook in andere stadia) en hoe wordt dit gecoördineerd? Wat is de rol van de advocaat hierbij?
- ◆ Wiens verantwoordelijkheid is het om ervoor te zorgen dat de individuele beoordeling bij de rechter terecht komt?
- ◆ Legt artikel 7 alleen een verplichting op aan lidstaten om ervoor te zorgen dat de rechter de mogelijkheid heeft om de omstandigheden van het kind mee te wegen of is er ook een verplichting voor de rechter om de beoordeling daadwerkelijk mee te wegen bij diens beslissing? Is de rechter verplicht het hele rapport mee te wegen of mogen zij onderwerpen selecteren die zij relevant achten?

c) Diverse overwegingen

- ◆ Gebruik van technologie in de procedure (video-opnames/videoverbinding)
- ◆ Mechanismen voor toezicht en verantwoording en mechanismen die ervoor zorgen dat de individuele beoordeling gedurende de procedure wordt aangepast
- ◆ Zorgen voor een eerlijk proces: de individuele beoordeling wordt tijdig uitgevoerd, zonder dat de voorlopige hechtenis (daarvoor) verlengd wordt
- ◆ In hoeverre is een eerdere individuele beoordeling geldig in de lopende procedure? Hoe wordt dit bepaald?
- ◆ Recht op privacy versus recht op informatie (bijvoorbeeld een kopie van het dossier): is de individuele beoordeling onderdeel van het strafrechtelijke dossier (van slachtoffers en van verdachten)? Wie is verantwoordelijk voor deze beslissing?

- ◆ Beoordeling van de omvang en uitvoerigheid van de individuele beoordeling bij een licht vergrijp
- ◆ Meer schade aanrichten bij niet ernstige zaken. Een individuele beoordeling uitvoeren bij kinderen die verdacht worden van winkeldiefstal van snoep kan hen mogelijk meer schaden en stigmatiseren dan wanneer de zaak effectief en snel wordt afgehandeld.
- ◆ Met betrekking tot de effectiviteit:
  - ▶ Bescherming van minderjarige slachtoffers versus het recht op een eerlijk proces (bijvoorbeeld onpartijdige behandeling) van de gedaagde: welke rol speelt de individuele beoordeling en in hoeverre worden de resultaten meegewogen? Wat is ons doel?
  - ▶ Passende maatregelen of straffen: welke rol speelt de individuele beoordeling en in hoeverre worden de resultaten meegewogen? Wie is verantwoordelijk voor de kwaliteit en validatie van de individuele beoordeling? Wie draagt zorg voor de inhoud; dat deze recent is en, indien nodig, wordt geactualiseerd. Wat is ons doel?

3. Reflecteren op de individuele beoordeling en mogelijke uitdagingen en kansen om over na te denken

Impact of individual assessment processes

- ◆ Hoe effectief is de individuele beoordeling? Is er onderzoek beschikbaar?
- ◆ Hoe kan de procedure effectiever worden? Wat mist er nog en wat is nodig om de individuele beoordeling te verbeteren?

Huidige uitdagingen

Zijn er onderdelen van het algemene strafrechts- of kindbeschermingsstelsel die mogelijk effect hebben op de individuele beoordelingsprocedure? Punten om daarbij te onderzoeken:

- ◆ Algemene benadering/houding ten opzichte van kinderrechten
- ◆ Algemene benadering van kindgericht strafrecht
- ◆ Respect voor de rechten van de mens
- ◆ Algemene benadering van kinderen die verdachte of beklaagde zijn (straffen, beschermen, buitengerechtelijke afdoening, herstelrecht?)
- ◆ Beperkte middelen: principiële vraag voor autoriteiten: de individuele beoordeling creëert behoeften/verplichtingen – als daar niet aan kan worden voldaan, zal er beperkt animo zijn om ze uit te voeren
- ◆ Besef van de voordelen en kansen: hoe maak je kinderen, professionals en het publiek bewust van de voordelen en kansen die de individuele beoordeling biedt?
- ◆ In hoeverre is er publiek bewustzijn over de rechten/behoeften van kinderen die slachtoffer, verdachte of beklaagde zijn en kinderen in zijn algemeenheid?
- ◆ Welke “kampioenen” kunnen worden ingezet voor betering (Ombudsman, maatschappelijk werkers, politici, NGO’s, beroemdheden)?
- ◆ Anders, namelijk...

Met welke andere problemen en mogelijke uitdagingen moet rekening worden gehouden bij de verdere ontwikkeling of nieuwe individuele beoordelingen van minderjarige slachtoffers of verdachten?

- ◆ Diverse en soms tegenstrijdige doelen en prioriteiten bij de individuele beoordeling (vaststellen van feiten, behoeften en kwetsbaarheden, bron bij het proces/de veroordeling, bron bij de beslissing over buitengerechtelijke afdoening en herstelrecht, etc....)
- ◆ De privacy van het kind versus gesprekken met informanten en informatiedeling
- ◆ Interviewing the child before the police interview to conduct a proper police interview vs. protecting the child against self-incrimination

Het kind interviewen vóór het politieverhoor om een goed politieverhoor te voeren versus bescherming tegen het meewerken aan de eigen veroordeling (zelfbeschuldiging)

- ◆ Noodzaak van een forensische beoordeling (ivm LVB of een)
- ◆ Gebrek aan middelen om de beoordeling zelf uit te voeren en/of gebrek aan middelen om naar aanleiding van de individuele beoordeling dat wat nodig is in te zetten
- ◆ Niet passende procedures
- ◆ Gebrek aan opgeleid personeel
- ◆ Gebruik van technologie
- ◆ Gebrek aan kennis en vaardigheden
- ◆ Houding van het personeel (bv. tegenover de rechten van het kind)
- ◆ Duidelijkheid over de rollen van verschillende professionals
- ◆ Onvoldoende uitwisseling en dialoog tussen professionals en gebrek aan coördinatiemechanismen
- ◆ Prioriteiten van de overheid: afschrikking, bestraffend, buitengerechtelijk, gericht op herstel, geïntegreerde welzijn/kinderbescherming/justitiële aanpak, erkenning/ondersteuning (of niet) voor een kindgerichte aanpak uitgaande van kinderrechten

Potentiële kansen voor verandering

- ◆ Is er onderzoek gedaan of zijn er reviews over de uitvoering in de praktijk?
- ◆ Wie zijn de belangrijkste beleidsmakers die betrokken zijn bij de ontwikkeling/implementatie/monitoring van de resultaten van individuele beoordelingen?
- ◆ Welke discussies hebben op nationaal niveau plaatsgevonden over individuele beoordelingen en wie waren daarbij betrokken?
- ◆ Richtinggevende jurisprudentie waarbij kinderen betrokken zijn die de noodzaak van het gebruik van individuele beoordelingen aantonen
- ◆ (basisfeiten/resultaten en lessen - om in de training te verwerken)
- ◆ Best practises waar een vervolg aan kan worden gegeven

Korte analyse van de belangrijkste behoeften en mogelijkheden (korte/middellange en lange termijn) wat betreft:

- ◆ Bewustwording van de noodzaak van individuele beoordelingen
- ◆ Ontwikkelen van processen/uitvoeringspraktijk voor individuele beoordelingen
- ◆ Verbeteren van bestaande processen/uitvoeringspraktijk voor individuele beoordelingen

VOLG ONS VOOR MEER UPDATES

Terre des hommes in Europe
tdh-europe.org
twitter.com/TdhEurope
www.facebook.com/TdhEurope

Terre des hommes Hellas
www.facebook.com/tdh.greece
twitter.com/tdh_greece

Terre des hommes Romania
tdh.ro
www.facebook.com/TdhRomania

Child Circle
www.childcircle.eu
twitter.com/ChildCircle.EU

Child Rights Center, Serbia
cpd.org.rs
www.facebook.com/Centarzapravadeteta

Defence for Children The Netherlands
www.defenceforchildren.nl
twitter.com/DefenceChildren
www.facebook.com/DefenceForChildrenNL

**Social Activities and Practice
Institute, Bulgaria**
www.sapibg.org/bg
www.facebook.com/sapibg

Medegefinancierd door het
programma Rechten, Gelijkheid,
Burgerschap van de EU (2014-
2020)

